Μακεδονικά

Τόμ. 11, Αρ. 1 (1971)

Κωνσταντίνος Δ. Μέρτζιος

Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης

doi: [10.12681/makedonika.966](https://doi.org/10.12681/makedonika.966)

Copyright © 2014, Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βασδραβέλλης Ι. Κ. (1971). Κωνσταντίνος Δ. Μέρτζιος. *Μακεδονικά*, 11(1), 490.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.966>

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΣ

Στην Βενετία τὸν περασμένο Αὐγουστο (1971) ἀπέθανε σὲ θαλερὸν γῆρας ὁ παλαιὸς φίλος τῆς Ἑταιρείας, Ἡπειρώτης λόγιος καὶ ιστοριοδίφης, Κωνσταντῖνος Δ. Μέρτζιος.

Τὸν ἀειμνηστον φίλον ἐκλαυσεν ἡ Ἡπειρος γιὰ τὶς πολλὰς τοῦ ἱστορικὲς ἐρευνες, ἀποκαλύψεις καὶ ἀνακαλύψεις στὰ Βενετσιάνικα ἀρχεῖα, ἡ ἐρευνα τῶν ὁποίων ἦτο γιὰ τὸν Μέρτζιο ἡ προσφιλέστερη ἀσχολία του, σωστὸ βίωμα, ἐπὶ ὁλόκληρες δεκαετηρίδες.

Ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν τὸ ἔτος 1947 ἐδημοσίευσε σπουδαία συλλογὴν ἀρχειακῶν ἐγγράφων ὑπὸ τὸν τίτλον «Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας» τοῦ Μέρτζιου τῶν ἐτῶν 1381-1650 προερχομένων ἐκ τῶν Κρατικῶν Ἀρχείων τῆς Βενετίας, ποὺ περιέχει σημαντικώτατες πληροφορίες γιὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Βενετοκρατίας στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὸ Βόρειο Αἰγαῖο, ὡς καὶ ἄλλες σπουδαῖες εἰδήσεις ἱστοριοοικονομικὲς γιὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας.

Τὸν ἀποβιάσαντα φίλον εἶχε φιλοξενήσει ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν στὴ Θεσσαλονίκη τὸ ἔτος 1950 μαζί με τὴν μονάκριβη θυγατέρα του, μετὰ τριετίαν δὲ ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ Παρίσι ὁ γράφων, συνηντήθη στὴ Βενετία φιλοξενηθεὶς ἐπὶ 2 ἡμέρες καὶ ἐπισκεφθεὶς μαζί με αὐτὸν τὰ Βενετικά Ἀρχεῖα, ὅπου εὐρίσκεται πληθώρα ἀρχειακῶν ἐγγράφων τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας ἀφορώντων τὴν Ἑλλάδα.

Ὅταν ἡ τότε Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἱδρυσε στὴ Βενετία τὸ Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν, διώρισε διευθυντὴν τοῦ Ἰδρύματος Πανεπιστημιακὸ διδάσκαλο, διότι ὁ ἀειμνηστος ἦτο ἐξαίρετος ἀλλὰ ἐρασιτέχνης ἐρευνητής, κατεῖχε τὴν πολὺπλοκὴ καὶ δύσκολη παλιά βενετσιάνικη γλώσσα καθὼς καὶ τὴ γαλλικὴ, μὰ ἐστερεῖτο πανεπιστημιακοῦ διπλώματος. Ταυτόχρονα ὡς εὐδοκίμως ἐμπορευόμενος ἐκεῖ ἀσκοῦσε καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτίμου προξένου τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶχεν ἐκλεγῇ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, με πρόταση τοῦ ἐξαίρετου ἱστορικοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ, ἀειμνήστου καθηγητοῦ Κωνσταντίνου Ἀμάντου, θερμοῦ φίλου τῆς Ἑταιρείας μας.

Ἐλυπήθη τότε ὑπερβολικὰ γιὰ τὴ μὴ ἐκλογή του ὡς διευθυντοῦ τῶν Ἀρχείων, ὡς μοῦ ἐδήλωσε καὶ ὅπως καὶ ὁ ἴδιος διεπίστωσα, ἀλλὰ ἴσως νὰ μὴ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλιως. Ἡ διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε ἐξαίρετη Ἑλληνὶς ἐπιστήμων, τὸ ἴδιον δὲ συμβαίνει καὶ με τὸν σημερινὸν διευθυντὴ, καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μαν. Μανουσάκαν, ποὺ τιμᾷ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην στὴν Ἱταλία με τὶς σπουδαῖες ἀρχειακὲς ἐρευνες καὶ τὶς ἀκόμη σπουδαιότερες ἐκδόσεις του.

Ὅσοδὴποτε, οἱ ἀσχολούμενοι με τὴν Ἑνετοκρατίαν καὶ τὴν Τουρκοκρατίαν στὴν Ἑλλάδα, δὲν πρόκειται νὰ λησμονήσουν τὸν ἀκούραστον καὶ εὐγενῆ ἱστοριοδίφην. Γαῖαν ἔχοι ἐλαφράν.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗΣ